

237

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA¹⁾

z dnia 19 grudnia 2002 r.

w sprawie substancji wzbogacających dodawanych do żywności i warunków ich stosowania

Na podstawie art. 9 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia (Dz. U. Nr 63, poz. 634 i Nr 128, poz. 1408 oraz z 2002 r. Nr 135, poz. 1145 i Nr 166, poz. 1362) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa substancje wzbogacające dodawane do żywności i warunki ich stosowania.

§ 2. 1. Wykaz środków spożywczych, do których mogą być dodawane witaminy lub składniki mineralne, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

2. Wykaz witamin i składników mineralnych, które mogą być stosowane do wzbogacania środków spożywczych, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

3. Wykaz form chemicznych witamin i składników mineralnych, które mogą być stosowane do wzbogacania środków spożywczych, określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 3. 1. Maksymalna ilość witamin i składników mineralnych zawarta w 100 g albo 100 ml lub w jednej porcji, jeżeli jest ona mniejsza niż 100 g albo 100 ml środka spożywczego, wynosi nie więcej niż 50% zalecanego dziennego spożycia, określonego w odrębnych przepisach. Dla witaminy C i folianów dopuszczalna maksymalna ilość w 100 g albo 100 ml lub w jednej porcji, jeżeli jest ona mniejsza niż 100 g albo 100 ml środka spożywczego, wynosi nie więcej niż 100% zalecanego dziennego spożycia, ze względu na straty zachodzące podczas procesu przygotowywania żywności.

2. Minimalna ilość witamin i składników mineralnych zawarta w 100 g albo 100 ml środka spożywczego lub w jednej porcji, jeżeli jest ona mniejsza niż 100 g albo 100 ml tego środka, wynosi nie mniej niż 15% zalecanego dziennego spożycia, określonego w odrębnych przepisach.

§ 4. Producent przeprowadza proces wzbogacania obejmujący dodawanie jednego lub kilku składników odżywczych do żywności, bez względu na ich występowanie, w celu zapobiegania i wyrównywania stwierdzonego niedoboru jednego lub więcej składników odżywczych w całych populacjach lub określonych grupach ludności, następujących środków spożywczych:

- 1) margaryny o normalnej i obniżonej zawartości tłuszczu, masła o obniżonej zawartości tłuszczu, mieszaniny masła i oleju — w witaminę A tak, aby maksymalna ilość w 100 g produktu końcowego

była nie wyższa niż 900 µg (3 000 j.m.), przy czym 1 µg retinolu = 3,33 j.m. witaminy A;

- 2) margaryny o normalnej i obniżonej zawartości tłuszczu, masła o obniżonej zawartości tłuszczu, mieszanin masła i oleju — w witaminę D tak, aby maksymalna ilość w 100 g produktu końcowego była nie wyższa niż 7,5 µg (300 j.m.), przy czym 1 µg cholekalcyferolu = 40 j.m. witaminy D;
- 3) soli przeznaczonych do spożycia przez ludzi w jodek potasu lub jodan potasu tak, aby 100 g soli kuchennej zawierało $(2,3 \pm 0,77)$ mg jodu, co odpowiada (30 ± 10) mg jodku potasu lub (39 ± 13) mg jodanu potasu w 1 kg soli kuchennej.

§ 5. W przypadku środków spożywczych innych niż określone w § 4 dozwolone jest dodawanie witamin i składników mineralnych w celu uzupełnienia strat, które nastąpiły w czasie przetwarzania lub w wyniku zmian zachodzących podczas przechowywania żywności oraz w celu jej wzbogacenia.

§ 6. Związki chemiczne dodawane do żywności jako źródła witamin i składników mineralnych muszą być bioprzyswajalne i nie mogą powodować zagrożenia życia lub zdrowia człowieka.

§ 7. 1. W przypadku dodawania do środków spożywczych witamin lub składników mineralnych innych niż określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia, a także w przypadku stosowania form chemicznych witamin i składników mineralnych innych niż określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia, producent powiadamia o tym fakcie Głównego Inspektora Sanitarnego w terminie 40 dni przed wprowadzeniem środka spożywczego do obrotu.

2. Główny Inspektor Sanitarny, w przypadku uzasadnionych podejrzeń dotyczących możliwości stwarzania przez środek spożywczy, o którym mowa w ust. 1, zagrożenia dla życia lub zdrowia konsumenta, wydaje decyzję o zakazie wprowadzenia do obrotu środka spożywczego będącego przedmiotem powiadomienia, określonego w ust. 1, i zawiadamia o niej producenta nie później niż 20 dni przed dniem planowanego wprowadzenia środka spożywczego do obrotu.

§ 8. 1. Do znakowania wzbogaconych środków spożywczych stosuje się przepisy o znakowaniu, z uwzględnieniem ust. 2.

2. Deklarowane na opakowaniu ilości witamin i składników mineralnych stanowią sumę witamin i składników mineralnych pochodzących z surowców oraz dodanych witamin i składników mineralnych.

§ 9. Wprowadzający do obrotu po raz pierwszy środki spożywcze wzbogacone poprzez dodanie substancji, o których mowa w § 2 ust. 3, powiadamia o tym

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej — zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 93, poz. 833).

fakcie Głównego Inspektora sanitarnego, przedstawiając projekty etykiet umieszczonych na tych produktach.

§ 10. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do wprowadzanych do obrotu w Rzeczypospolitej Polskiej wzbogaconych środków spożywczych znajdujących się w obrocie w państwach członkowskich Unii Europejskiej innych niż Rzeczpospolita Polska.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że § 10 stosuje się z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Minister Zdrowia: *M. Łapiński*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 grudnia 2002 r. (poz. 237)

Załącznik nr 1

WYKAZ ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH, DO KTÓRYCH MOGĄ BYĆ DODAWANE WITAMINY LUB SKŁADNIKI MINERALNE

1. Środki spożywcze, do których mogą być dodawane witaminy:

- 1) oleje roślinne jadalne*;
- 2) margaryny*;
- 3) mleko i przetwory mleczne o obniżonej zawartości tłuszczu;
- 4) soki owocowe, warzywne, owocowo-warzywne i nektary;
- 5) napoje z udziałem soków owocowych i warzywnych;
- 6) koncentraty napojów w proszku z udziałem suszu owocowego;
- 7) koncentraty deserów z udziałem suszu owocowego;
- 8) zaprawy do napojów z udziałem soku owocowego;
- 9) mąka i inne przetwory zbożowe;
- 10) zbożowe produkty śniadaniowe;
- 11) inne**.

2. Środki spożywcze, do których mogą być dodawane składniki mineralne:

- 1) margaryny;
- 2) mleko i przetwory mleczne o obniżonej zawartości tłuszczu;
- 3) soki owocowe, warzywne, owocowo-warzywne i nektary;
- 4) napoje z udziałem soków owocowych i warzywnych;
- 5) mąka i inne przetwory zbożowe;
- 6) zbożowe produkty śniadaniowe;
- 7) inne**.

Objaśnienia:

* Witamina E.

** Inne środki spożywcze po uzyskaniu opinii jednostki naukowo-badawczej.

Załącznik nr 2

WITAMINY I SKŁADNIKI MINERALNE, KTÓRE MOGĄ BYĆ STOSOWANE DO WZBOGACANIA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

1. Witaminy:

- 1) Witamina A (μg ekwiwalentu retinolu);
- 2) Witamina D (μg);
- 3) Witamina E (mg ekwiwalentu alfa-tokeferolu);
- 4) Tiamina (witamina B₁) (mg);
- 5) Ryboflawina (witamina B₂) (mg);
- 6) Niacyna (mg);
- 7) Witamina B₆ (mg);
- 8) Witamina B₁₂ (μg);
- 9) Foliiany (kwas foliowy) (μg);
- 10) Kwas pantotenowy (mg);
- 11) Biotyna (μg);

12) Witamina C (mg);

13) Inne*.

2. Składniki mineralne:

- 1) Wapń (mg);
- 2) Żelazo (mg);
- 3) Jod (μg)**;
- 4) Inne*.

Objaśnienia:

* Inne witaminy i składniki mineralne po uzyskaniu opinii jednostki naukowo-badawczej.

** Tylko do soli przeznaczonych do spożycia przez ludzi.

WYKAZY FORM CHEMICZNYCH WITAMIN I SKŁADNIKÓW MINERALNYCH, KTÓRE MOGĄ BYĆ STOSOWANE DO WZBOGACANIA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

1. Witaminy

1) WITAMINA A:

- a) retinol,
- b) octan retinyłu,
- c) palmitynian retinyłu,
- d) beta-karoten;

2) WITAMINA D:

- a) cholekalcyferol,
- b) ergokalcyferol;

3) WITAMINA E:

- a) D-alfa-tokoferol,
- b) DL-alfa-tokoferol,
- c) octan D-alfa-tokoferylu,
- d) octan DL-alfa-tokoferylu,
- e) bursztynian D-alfa-tokoferylu;

4) TIAMINA (WITAMINA B₁):

- a) chlorowodorek tiaminy,
- b) monoazotan tiaminy;

5) RYBOFLAWINA (WITAMINA B₂):

- a) ryboflawina,
- b) ryboflawiny 5'-fosforan sodowy*;

6) NIACYNA:

- a) kwas nikotynowy,
- b) amid kwasu nikotynowego;

7) WITAMINA B₆:

- a) chlorowodorek pirydoksyny,
- b) pirydoksyny 5'-fosforan*;

8) WITAMINA B₁₂:

- a) cyjanokobalamina,
- b) hydroksykobalamina;

9) FOLIANY (KWAS FOLIOWY):

- a) kwas pteroilomonoglutaminowy;

10) KWAS PANTOTENOWY:

- a) D-pantotenian wapnia,
- b) D-pantotenian sodu,
- c) Deksapantenol;

11) BIOTYNA:

- a) D-biotyna;

12) WITAMINA C:

- a) kwas L-askorbinowy,
- b) L-askorbinian sodu,
- c) L-askorbinian wapnia,
- d) L-askorbinian potasu,
- e) 6-palminitynian L-askorbylu.

2. Składniki mineralne:

1) WAPŃ:

- a) mleczan wapnia,
- b) węglan wapnia,
- c) chlorek wapnia,
- d) cytryniany wapnia,
- e) glukonian wapnia,
- f) wodorotlenek wapnia,
- g) tlenek wapnia,
- h) glicerofosforan wapnia*,
- i) sole wapniowe kwasu ortofosforowego*;

2) ŻELAZO:

- a) siarczan żelazawy
- b) węglan żelazawy,
- c) cytrynian żelazawy,
- d) glukonian żelazawy,
- e) fumaran żelazawy,
- f) mleczan żelazawy,
- g) cytrynian amonowo-żelazowy,
- h) cukrzan żelazowy,
- i) dwufosforan sodowo-żelazowy*,
- j) dwufosforan żelazowy (pirofosforan żelazowy)*,
- k) żelazo zredukowane;

3) JOD:

- a) jodek potasu,
- b) jodan potasu,
- c) jodek sodu,
- d) jodan sodu.

Objaśnienie:

* Dopuszczone po uzyskaniu przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.